

Kronika

Varno v gore z otroki

Ne zagrenimo otrokom gora

Nesreč z otroki je malo – Najpomembnejši so postopnost, prilagajanje otrokovim sposobnostim in odgovorno načrtovanje izletov

Katja Petrovec

V začetku junija se je pri prečkanju brvi čez reko Sočo osemletni deček iz Nemčije spotaknil, padel med jeklene vrvi in se skotalil v globino. Ob tem se je hudo poškodoval. Na kraj dogodka so bili napoteni gorski reševalci, ki so otroku ponudili prvo pomoč in ga nato predali zdravniški ekipi. Lani se je na planini Razor poškodoval otrok, ki je plezal po skali, kjer mu je spodrsnilo in je padel z višine enega metra. Pred štirimi leti pa je prav tako na območju Julijskih Alp, v Srednjem Vrhu pri Gozdu - Martuljku, desetletni deček padel, se odkotalil po grapi in poškodoval. To je samo nekaj nesreč v gorah v zadnjih letih, ki so dobile medijsko pozornost in v katere so bili vpleteni otroci.

Odgovorno z otroki

Po podatkih Gorske reševalne zveze Slovenije je bilo letos do vključno 28. maja v gorah in na težko dostopnih terenih 17 poškodovanih mladoletnikov od skupno 91 poškodovanih oseb. Lani je bilo v vsem letu 42 poškodovanih mladoletnih oseb od skupno 671, medtem ko je bilo leta 2024 51 poškodovanih mladoletnikov od skupno 659 poškodovanih oseb. Kot je povedal predsednik **Planinske zveze Slovenije Martin Šolar**, je pozitivno, da je nesreč z otroki malo.

»To lahko pripisujemo temu, da se tisti, ki hodimo z otroki v gore, zavedamo odgovornosti, ki jo prinese s sabo hoja z otrokom in da je priprava na turo z otroki drugačna kot pri odraslih. Kot kažejo analize samih nesreč, je še vedno skoraj polovica intervencij, kjer ni poškodovanih oseb, ljudje pa so se izgubili in so utrujeni. Primerov takih nesreč z otroki praktično ni, saj gre bolj za posamezne raziskovalce, ki mislijo, da je mogoče priti pov-

sod, a se nato izgubijo in kličejo na pomoč, toda niso poškodovani. Analize pa tudi kažejo, da je zdrs med nesrečami najpogostejši v gorah. Pri otrocih pride do zdrsa, ker morda ne sledijo vedno našim usmeritvam, ne gredo previdno po poti, ampak tekajo malo sem, malo tja. Je pa pri otrocih nič ali pa zelo malo intervencij zaradi bolezenskih stanj, te se dogajajo pri starejših ponesrečenih in obolelih v gorah,« je interpretiral številke Martin Šolar. Poletna planinska sezona je pred vrati, počasi se bodo odprle tudi visokogorske kočice, poletje pa je čas, ko se zgodi največ nesreč. Obenem je hoja v gore vse bolj popularna in v trendu v vseh starostnih skupinah.

»Mladi danes doživljajo hojo v gore na svoj način in to delijo na svoj način. Morda pred leti ni bilo tako popularno, da se skupina mladostnikov, ki pravzaprav gora ne pozna, odloči za kar zahtevno turo, ker so videli neko objavo. Problem je, da se ne zavedajo, da je objava morda prišla od nekoga, ki je sposoben, že usposobljen, v dobri kondiciji ali celo med **alpinisti**. A to je pomembno tudi pri tistih, ki objavljajo, da vsega najtežjega ne pokažejo ali napišejo, kaj to sploh pomeni,« opozarja Martin Šolar.

Brez lastnih ambicij

Ko se odpravljamo v gore z otroki, je najpomembnejša postopnost, prilagajanje otrokovim sposobnostim in odgovorno načrtovanje izletov. »V ospredju morajo biti otroci in ne ambicije odraslih, cilje pa je treba prilagoditi tistim, ki jim želimo gore približati, da jih vzljubijo in postanejo del njihovega življenja. Starši svojih ambicij, izpolnjenih ali neizpolnjenih, ne smejo prenašati na otroke,« opozarja Šolar. Če so cilji prezahtevni ali tem-

po prehter, lahko otroci izgubijo veselje do gora. Pomembno je, da jim hoje v gore ne zagrenimo.

Pomenljiv je podatek, da je GRZS v zadnjem petnajstletnem obdobju naštetela le 14 intervencij v okviru izletov **planinskih društev**, to je manj kot eno nesrečo na leto, kar pomeni, da na organiziranih turah **planinskih društev** za zdaj praktično ni nesreč. Pod okriljem mladinske komisije pri **PZS**, ki praznuje letos 70 let, deluje več kot 80 mladinskih odsekov po Sloveniji, ki mladim približujejo planinstvo in skrbijo za njihovo vzgojo v odgovorne obiskovalce gora. Med 64.000 člani **PZS** je kar 20.000 mladih planincev, torej tretjina. Priljubljenost planinstva med mladimi potrjuje tudi podatek, da so v 25 letih med otroke razdelili več kot 315.000 planinskih dnevnikov.

Prilagajamo se otroku

V **Planinski založbi** je pred kratkim izšel tudi planinski priročnik za varno hojo z naslovom Majhni koraki, veliki vrhovi, namenjen za starše in otroke. Napisala ga je **Urška Petek**, dolgoletna prostovoljna vodnica **PZS**, načelnica mladinskega odseka **planinskih društev** Idrija in Kamnik, učiteljica in mama štirih otrok, ki z možem **Markom Petkom**, podpredsednikom PD Kamnik, **alpinističnim** inštruktorjem in prostovoljnim vodnikom **PZS** že vrsto let spremljata otroke na planinskih izletih in taborih. Oba se strinjata, da se je pri hoji v gore treba prilagoditi otroku in ne obrnjeno, ter da naj starši prek otrok ne uresničujejo svojih ciljev. »Dobro je, da otroci že od malih nog nosijo svoj nahrbtnik, da vedo, da morajo v hribih nekaj nositi s seboj. Tako dobijo občutek odgovornosti in navedo, ki jim ostane tudi pozneje. V njem je lahko sprva le igrača, kasneje naj

bo oprema, ki jo bodo potrebovali na turi,« je dejal Marko Petek.

Kaj naj bo v majhnem otroškem nahrbtniku? Predvsem pijača in priporočljivo je, da je v prozorni steklenici, saj tako lažje spremljamo, koliko otrok spi, svetuje Petek. Malica, kakšna tablica, rezervna in topla oblačila, zaščita pred soncem – krema in pokrivalo, čelna svetilka in manjši komplet prve pomoči. Starši pa morajo poskrbeti še za dodatke zaloge hrane, pijače in rezervne opreme. Po izkušnjah Marka Petka starši pogosto otroke neprimerno oblečejo. »Pogosto otroka preveč oblečemo, le redko premalo. Potem mu je vroče, postane

slabe volje in težje hodi. Starši moramo poznati svoje otroke in vedeti, kako jim prilagoditi oblačila.«

Motivacija – družba

Z leti se spreminja tudi motivacija za

hojo v gore. Če je pri najmlajših ključna igra in raziskovanje narave, potem s starostjo, v najstništvu, postane družba vrstnikov vse pomembnejši socialni vidik planinstva.

»Zelo priporočljivo je povezovanje družin, planinski krožki in mladinski odseki planinskih društev, kjer mladi najdejo vrstnike s podobnimi interesi,« je poudarila Urška Petek. Predvsem pa mora biti postavljeni cilj vedno takšen, da ga otrok zmore, ker je to tista motivacija, ki otroka žene naprej. Primerni cilji za najmlajše so na primer družinam prijazne koče, ki jih je pri nas 45. Prav neustrezna priprava odraslih je pogosto razlog za nevarne situacije, je opozoril Marko Petek, ki je kot gorski reševalec tudi priča številnim primerom neodgovornega ravnanja v gorah. »Ljudje se zelo slabo pripravijo na ture in pogosto se niti ne zavedajo, kaj jih čaka. Nimajo informacij, prav informacije pa so ključne, da se znamo pravilno odločiti. Če so na turi udeleženi

ni otroci, so lahko posledično tudi oni žrtve slabih odločitev odraslih,« je poudaril in spomnil na primer, ko je otrok zaradi predolgega nošenja v nahrbtniku utrpel ozeblino na nogah. »Najbolj narobe je, da majhne otroke dolge ure nosimo v nosilkah,« je poudaril.

Kot še opaža, je med nesrečami vse več vpliva tako imenovanega instant turizma, ko ljudje cilje izbirajo na podlagi fotografij in objav na družbenih omrežjih in ne glede na svoje znanje in sposobnosti. Kajti na koncu so starši tisti, ki morajo poznati svoje meje in meje otrok, saj imajo odločilno vlogo pri tem, kakšen odnos bo otrok razvil do gora. »Mi smo tisti ključni dejavniki, ki bo vplival na to, ali si bo otrok izlet zapomnil kot lepo izkušnjo ali pa se mu bodo hribi zamerili,« poudarja Urška Petek. Prav pozitivne izkušnje iz otroštva so po njenih besedah razlog, da se mladi tudi po obdobju odraščanja vračajo v gore. ❄

Planinski cilj vedno prilagodimo otrokom, svoje ambicije dajmo na stran. Urška Petek s svojimi štirimi otroki na Planinskem domu Uštah - Žerenk. / Foto: Manca Ogrin

Trenutne razmere v gorah

Sneg se je v gorah večinoma že umaknil, toda to ne pomeni, da ni več posameznih snežišč, ki lahko pohodnika presenetijo v zgodnjem poletju ali celo pozneje. »Na poteh lahko še vedno naletimo na manjša ali večja snežišča. Če ocenimo, da jih ne moremo varno prečiti ali nimamo ustrezne opreme, se raje obrnimo in izberimo drugo pot,« svetuje Damjan Omerzu, generalni sekretar **PZS**.

Zaradi intenzivnega vremena in zimskih procesov so ponekod **planinske poti** poškodovane, ko se odpravimo v gore, moramo tako upoštevati možnosti podorov, poškodovanih poti in padajočega kamenja, ki je v tem zgodnjem poletnem obdobju še posebno pogosto. Je pa za varen obisk gora nujna tudi primerna oprema. Med osnovno opremo sodijo kakovostni planinski čevlji, primeren nahrbtnik, prva pomoč, čelna svetilka, zaščita pred soncem, rezervna topla oblačila, zaščita pred dežjem ter zadostna količina hrane in pijače.

Črna karta

Ena smrtna žrtev

Od 1. do 7. junija se je na slovenskih cestah zgodila ena smrtna prometna nesreča, v kateri je umrl en človek. Letos so slovenske ceste zahtevale 37 življenj, v enakem obdobju lanskega leta pa 22.

Torek, 2. junij – Ob 2.40 je 86-letni voznik osebnega avtomobila na avtocesti A1 Šentilj-Maribor vozil v napačno smer in čelno trčil v drug avtomobil, ki je pravilno pripeljal po avtocesti. V nesreči je 86-letnik zaradi hudih poškodb umrl.